

Helsingin normaalilyseon vuositiedote 2017–2018

Yhteystiedot

Helsingin normaalilyseo
PL 38 (Ratakatu 6)
00014 Helsingin yliopisto

www.norssi.helsinki.fi

Rehtorit		
Johtava rehtori	Tapio Lahtero	02941 28161, 050 3501361
Lukion rehtori	Tuula Koskimies-Sirén	02941 28151, 050 3243151
Perusopetuksen rehtori	Juha-Pekka Husso	02941 28163, 050 3243163
Kanslia (avooinna klo 9-15)		
Koulusihteeri	Maija Lith	02941 28162, 050 4155558
Ylioppilastutkintoasiat	Jaana Silvennoinen	02941 28164
Muu henkilökunta		
Opinto-ohjaajat	Merja Laine (8-luokat, 17ABC, 15ABC)	02941 28155, 050 3180267
	Raila Pirinen (7- ja 9-luokat, 16ABC, 14D))	02941 28170, 050 3180268
Erityisopettajat	Olli Hyvönen	02941 28158, 050 4160677
	Laura Saarelma	02941 28168, 050 4480911
	Jorma Falkenberg	02941 28168, 050 4480911
Koulukuraattori	Nicolas Recorbet	040 662 0329 nikke.recorbet@hel.fi
Koulupsykologi	Sofia Lindgren	040 669 2074 sofia.lindgren@hel.fi
Kouluterveydenhoitaja	Silja Helistö	050 3105573
Koulukirjasto	Eeva Olkkonen-Korvenmaa	02941 28159, 050 4482088
Kouluruokala	Leena Tompuri	02941 28153, 050 4150507
Tietotekniikkatukihenkilö	Ville Laustela	02941 28122, 050 4155559
Vahtimestarit	Mirja Karlsson Eevi Aguraiuja	02941 28156, 050 4654306

Äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat	02941 28143	Liikunnan opettaja, pojat	050 4155561
Biologian ja maantieteen opettajat	02941 28142	Liikunnan opettaja, tytöt	050 4160777
Englannin opettajat	02941 28146	Matematiikan opettajat	02941 28169
Fysiikan ja kemian opettajat	02941 28172	Musiikinopettaja	050 3181812
Historian ja yhteiskuntaopin opettajat	02941 28121	Ruotsin opettajat	02941 28145
Katsomusaineiden ja psykologian opettajat	02941 28197	Teknisen työn opettaja	02941 28152
Kotitalousopettajat	02941 28154	Tekstiilityön opettaja	02941 28141
Kuvataiteen opettajat	02941 28140	Vieraiden kielten opettajat	02941 28171

Helsingin yliopiston henkilökunnan sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@helsinki.fi (kts. s 4)

Sisällysluettelo

Erityisopetus ja tukiopetus	10
Hammashuolto	9
Jaksokalenteri 1. jakso 11.8. - 3.10.2017	28
Jaksokalenteri 2. jakso 4.10. – 28.11.2017	30
Jaksokalenteri 3. jakso 29.11.2016 - 6.2.2017	32
Jaksokalenteri 4. jakso 7.2. - 6.4.2018	34
Jaksokalenteri 5. jakso 9.4. – 2.6.2018	36
Järjestyssäännöt	26
Kirjasto	7
KivaKoulu-ohjelma	11
Koulukuraattori	10
Koulupsykologi	11
Kouluterveydenhuolto	9
Lukion opetussuunnitelma (15ABC, 14D)	21
Lukion opetussuunnitelma (16ABC, 17ABC)	15
Lukion ryhmänohjaajat	6
Lukion tutorit	12
Lukuvuoden jaksot	6
Lukuvuoden työ- ja loma-ajat	6
Muistiinpanoja	40
Muistiinpanoja	42
Opettajat	4
Opiskeluhoito	10
Oppilaanohjaus ja opinto-ohjaus	8
Oppilas- ja opiskelijakunnat	11
Peruskoulun luokanohjaajat	6
Peruskoulun opetussuunnitelma	13
Peruskoulun tukioppilaat	12
Päivittäinen työaika, lukio	39
Päivittäinen työaika, peruskoulu	38
Työelämään tutustuminen (TET)	9
Vanhempainyhdistys	8
Yhteystiedot	2

Opettajat

Opettajien sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@helsinki.fi, poikkeukset erikseen mainittu. Osoitteet voi tarkistaa Helsingin yliopiston henkilöhakemisto Mainarista (www.helsinki.fi/mainari). Opettajat tavoittaa myös Wilman kautta. Aineryhmien työtilojen puhelinnumerot ovat sivulla 2.

Lyhenne	Sukunimi	Etunimi	Aine
AHL	Ahola-Luttila	Ilkka	äidinkieli ja kirjallisuus
BER	van den Berg	Marko	historia, yhteiskuntaoppi
BÄR	Bärlund	Kari	ranska
DVA	Dufva	Kati	musiikki
DUF	Dufva	Veli-Pekka	liikunta, terveystieto
FAL	Falkenberg	Jorma	erityisopetus
HAA	Haatainen	Päivi	ruotsi, saksa
HEI	Heikkilä	Hanna	liikunta ja terveystieto
HSK	Heiskanen	Nelly	kemia
HLM	Holm	Kristiina	uskonto, psykologia
HOL	Holopainen	Marjut	biologia, maantieto, terveystieto
HON	Hongisto	Lasse	historia, yhteiskuntaoppi
HOU	Houtsonen	Outi	biologia, maantieto
HYV	Hyvönen	Olli	erityisopetus, liikunta
HÄG	Häggström	Elina	matematiikka, fysiikka
JAU	Jauhiainen	Johanna	fysiikka
KPN	Karpin	Tiia	kemia, fysiikka
KVO	Karvonen	Katri	äidinkieli ja kirjallisuus
KAU	Kauntola	Erja	kotitalous, terveystieto
KIV	Kivelä	Päivi	matematiikka
KVH	Kiviharju	Jani	matematiikka, tietotekniikka
KÄR	Kärkkäinen	Timo	fysiikka, kemia, matematiikka
LAI	Laine	Merja	opinto-ohjaaja
LDN	Landén	Maria	ruotsi, äidinkieli
LEM	Lempiäinen	Pekka	uskonto, psykologia, filosofia
LIU	Liukkala	Siri	ruotsi
LYH	Lyhykäinen	Kaarina	ortodoksinen uskonto
MAT	Matinlauri	Minna	tekstiilityö
MIE	Miettinen	Erno	tekninen työ
MLA	Mikkola	Kati	matematiikka, tietotekniikka
MÄK	Mäkelä	Riku	englanti
MÄÄ	Määttä	Olli	ruotsi
NIE	Nieminen	Jussi	matematiikka, fysiikka

Lyhenne	Sukunimi	Etunimi	Aine
NOR	Nordberg	Taneli	englanti (tuomo.nordberg@helsinki.fi)
OTS	Otsamo	Kaisu	äidinkieli ja kirjallisuus
PAR	Parviala	Hannele	kuvataide
PEN	Penne	Irina	latina, venäjä
PIR	Pirinen	Raila	opinto-ohjaus
RAH	Rahila	Salla	matematiikka
RNT	Ranta-aho	Tiina	fysiikka, matematiikka
ROS	Rostila	Annina	kemia, biologia, maantieto
RUU	Ruuska	Helena	äidinkieli ja kirjallisuus
SMA	Saarelma	Laura	erityisopetus
SAL	Saltevo	Inari	englanti, ranska
SAN	Santala-Ekelund	Satu	kuvataide
SEP	Seppälä-Pekkanen	Virpi	latina, italia
SIL	Silvennoinen	Jaana	englanti
SÄR	Särs	Susan	ruotsi
TAL	Talvitie	Tiina	äidinkieli ja kirjallisuus
TOI	Toivonen	Pauliina	biologia ja maantieto
TRO	Troberg	Martti	historia, yhteiskuntaoppi
VIE	Vieth	Hannes	kemia
VÄK	Väkiparta-Sarlin	Merja	kotitalous, terveystieto
ÅHS	Åhs	Vesa	uskonto, filosofia

Peruskoulun luokanohjaajat

- 7A Annina Rostila
7B Susan Särs
7C Hannele Parviala
7D Riku Mäkelä
7E Erno Miettinen
- 8A Kristiina Holm
8B Kati Dufva
8C Olli Määttä
8D Kaisu Otsamo ja Minna Matinlauri
- 9A Vesa Åhs
9B Pauliina Toivonen
9C Olli Hyvönen
9D Virpi Seppälä-Pekkanen

Lukion ryhmänohjaajat

- 17A Marko van den Berg
17B Timo Kärkkäinen
17C Jussi Nieminen
- 16A Ilkka Ahola-Luttilla
16B Johanna Jauhiainen
16C Satu Santala-Ekelund
- 15A Marjut Holopainen
15B Outi Houtsonen
15C Hannes Vieth
- 14D Kari Bärlund

Lukuvuoden työ- ja loma-ajat

Syyslukukausi pe 11.8.2017 - to 21.12.2017

Syysloma ma 16.10.2017- pe 20.10.2017 (viikko 42)

Joululoma pe 22.12.2017 - pe 5.1.2018

Kevätlukukausi ma 8.1.2018 - la 2.6.2018

Talviloma ma 19.2.2018 - pe 23.2.2018

Pääsiäisloma pe 30.3.2018 – ma 2.4.2018

Lukuvuoden jaksot

1. jakso	11.8. - 3.10.2017	39 työpäivää
	Liikuntapäivä la 9.9.2017	
2. jakso	4.10. – 28.11.2017	36 työpäivää
	Syysloma ma 16.10. - pe 20.10.2017	
	150-vuotisjuhlapäivä la 11.11.2017	
3. jakso	29.11.2017 - 6.2.2018	38 työpäivää
4. jakso	7.2. - 6.4.2018	36 työpäivää
	Talviloma 19.2. – 23.2.2018 (viikko 8)	
5. jakso	9.4. – 2.6.2018	39 työpäivää

Yhteensä 188 työpäivää

Kirjasto

Kirjasto kokoelmineen on osa koulun oppimisympäristöä. Se sijaitsee B-puolen ensimmäisessä kerroksessa ja on avoinna koulupäivien aikana klo 9-15. Poikkeavista aukioloajoista tiedotetaan kirjaston ovelta.

Peruskoululaisille ja lukiolaisille kirjasto tarjoaa viihtyisän ja turvallisen ympäristön opiskeluun, tiedonhakuun, lukemiseen ja välituntien viettoon. Kirjasto palvelee myös koulun opettajia ja muita henkilökuntaa sekä opetusharjoittelijoita. Opintosaliin on sijoitettu käsikirjastokokoelma, työasemia ja runsaasti tilaa yksilö- tai ryhmätyöskentelyyn. Lainaustuolella on lainattavan kauno- ja tietokirjallisuuden kokoelma sekä lehdet ja työskentelytilaa. Digitaalinen esitys ympäristö antaa mahdollisuuden oppilaiden oman sisällöntuotannon esittelyyn, kirjavinkkaukseen ja tapahtumatiedotukseen. Jos olet kiinnostunut tekemään vaikkapa kirjatrailerin näyttelyn yksin tai kavereittesi kanssa, ota yhteys kirjastosihteerin. Kirjastosihteeriltä saa apua myös tiedonhakuun ja kirjastopalveluiden käyttöön.

Kokoelmatiedot (Aineistohaku) ja käyttösäännöt löytyvät koulun verkkosivulta. Kirjojen laina-ajat ovat 28 vrk ja 14 vrk. Käsikirjastosta voidaan tarvittaessa antaa yö- tai viikonloppulainoja. Projekteja varten kirjastosihteerin kanssa voi sopia pidemmistä laina-ajoista. Lainat, uusimiset ja palautukset hoidetaan kirjastosihteerin kautta. Hänen ollessaan toisaalla lainoista täytetään lainakuitti kirjaston ilmoitustaululla olevan ohjeen mukaan ja palautukset jätetään palautuslaatikkoon kirjaston oven vieressä. Lainaja on vastuussa lainaamastaan aineistosta ja huolehtii sen palauttamisesta ajallaan. Kotona on hyvä tietää, että palauttamatta jääneestä tai turmellusta aineistosta koulu perii korvauksen.

Koska tilaa käytetään joustavasti työskentelyyn ja välituntien viettoon, on tärkeää muistaa säilyttää hyvä työrauha ja mukava ilmapiiri. Käyttäjät sitoutuvat noudattamaan koulun järjestyssääntöä, yliopiston tietoturvaohjeita ja kirjaston käyttösääntöjä.

Kirjastoa hoitaa kirjastosihteerin, FK Eeva Olkkonen-Korvenmaa.

Vanhempainillat

7. luokkien vanhempainilta	23.8.2017 klo 18
9-lk jatkokoulutusilta huoltajille	4.10.2017 klo 18
Peruskoulun 6-luokkalaisten info-ilta	10.1.2018 klo 18
7.lk valinnaisaineilta	17.1.2018 klo 18
7- ja 8-lk. luokkakohtaiset vanhempainillat	14.3.2018 klo 18

Ohjausta yhteishakuun (klo 17.30-19): 5.2.2018 (9A), 6.2.2018 (9B), 8.2.2018 (9C), 12.2.2018 (9D).
Luokanohjaajat järjestävät tarvittaessa myös muita luokkakohtaisia vanhempainilaisuuksia.

Lukion vanhempainillat

17ABC tutustumisilta	klo 18	22.8.2017
16ABC vanhempainilta	klo 18	1.11.2017
15ABC vanhempainilta	klo 18	24.1.2018
Lukion avoimet ovet	klo 18	31.1.2018
17ABC vanhempainilta	klo 18	28.2.2018

Vanhempainyhdistys

Norssin vanhempainyhdistys on uudistanut koulun ja kodin välistä toimintaansa. Vanhempainyhdistys jatkaa keskustelu- ja luentotilaisuuksien järjestämistä sekä nuorten sosiaalisen kehityksen kannalta keskeisten teemojen käsittelyä. Toivomme toimintamme antavan ajatuksia, vahvistusta tai uusia näkökulmia yhteiseen kasvatustyöhömmö. Pyrimme edistämään ja tukemaan kotien ja koulun välistä dialogia.

Koulun nettisivuilla on linkki vanhempainyhdistyksen sivuille. Jäseneksi voi liittyä maksamalla jäsenmaksun yhdistyksen tilille FI41 1014 3000 2407 76 (Nordea). Viestiksi vanhemman nimi ja sähköpostiosoite sekä oppilaan nimi ja luokka. Perhekohtainen jäsenmaksu on 30 euroa koko peruskoulun tai lukion ajalta.

Vanhempainyhdistys on tarkoitettu kaikille oppilaiden vanhemmille sekä peruskoulussa että lukiossa. Tervetuloa yhdistyksen jäseneksi. Ilman aktiivisia vanhempia ei voi olla toimivaa vanhempainyhdistystä. Toimikaamme Norssin hyvän oppimis- ja kasvuympäristön edistämiseksi ja yhteistyöhengen ylläpitämiseksi.

Vanhempainyhdistyksen opettajajäsenenä toimii Minna Matinlauri. Lisätietoja koulun kotisivulla kohdassa Opiskelu ja opetus > Vanhempainyhdistys. Ollaan yhdessä lasten tukena.

Oppilaanohjaus ja opinto-ohjaus

Peruskoulun oppilaanohjauksella pyritään siihen, että oppilas löytää omat vahvuus- ja kehittämisaalueensa. Keskeisin tavoite on nuoren itsetuntemuksen ja -luottamuksen edistäminen siten, että hän kykenee arvioimaan omaa itseään sekä harrastuneisuuttaan. Tavoitteena on, että oppilas kykenee peruskoulun päättövaiheessa näkemään yhteyden koulumenestyksen ja jatkokoulutusvalintojen välillä. Hän pystyy kehittämään päätöksentekovalmiuttaan ja ottamaan vastuun tekemistään päätöksistä.

Lukion opinto-ohjauksen lähtökohtana ovat opiskelijoiden yksilölliset tarpeet. Ohjaukselle on luonteenomaista prosessinomaisuus. Tavoitteellinen ohjaus edellyttää sekä opiskelijan että ohjaajan yhteistä panosta.

Lukiolaisen opiskelujen ohjaus liittyy opinto-ohjaajan tehtävien lisäksi oleellisesti kaikkien lukiossa opettavien opettajien työhön. Aineenopettajat antavat ohjausta eritoten oman aineensa opiskelussa. Ryhmänohjaaja perehdyttää ohjausryhmänsä opiskelijat luki- on käytänteisiin, ohjaa opintosuunnitelmien laatimisessa sekä opiskelutavoitteiden asettamisessa ja arvioinnissa. Opinto-ohjaajan asiantuntemusta tarvitaan varsinkin opiskelijan jatkokoulutus- ja uranvalintasuunnittelussa.

Tule kysymään, kun tarvitset apua. Varaa aika opinto-ohjaajaltasi, kun tarvitset henkilökohtaista ohjausta.

Opinto-ohjaajat

Merja Laine	8-luokat, 17ABC	02941 28155 (050 3180267)
Raila Pirinen	7- ja 9-luokat, 14D	02941 28170 (050 3180268)

Työelämään tutustuminen (TET)

Peruskoulussa oppilaat tutustuvat työelämään TET-jaksoilla. Niiden aikana oppilas soveltaa koulussa oppimiaan taitoja ja pääsee tutustumaan työelämään ja uuteen työyhteisöön.

Seitsemännellä luokalla oppilaat ovat päivän ajan tutustumassa koulun ruokalan toimintaan. Kahdeksannella ja yhdeksännellä luokalla oppilaat työskentelevät TET-jakson aikana itse hankkimassaan työpaikassa, kahdeksannella viikon ja yhdeksännellä kaksi viikkoa.

Oppilaille selvitetään ennen 8. luokan TET-jaksoa työelämään tutustumisen pelisäännöt ja vastuukysymykset. Heille jaetaan tiedote oppilaan vastuusta ja huoltajille lähetetään oppilaan mukana TET-tiedote, joka pätee myös 9. luokalla.

Lukiolaiset voivat tutustua työelämään kahden koulupäivän ajan valitsemanaan ajankohtana sovittuaan asiasta ensin opinto-ohjaajan kanssa. On suotavaa, että opiskelijat käyttäisivät tätä mahdollisuutta.

Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuolto tukee nuoren kasvua ja kehitystä sekä edistää terveellistä ja turvallista koulunkäyntiä. Siihen sisältyy terveysneuvontaa, oppilaan terveyden tilan seuranta ja arviointi sekä tarpeen mukaan jatkotutkimuksiin ohjaaminen. Tarvittaessa annetaan myös ensiapua koulutapaturmissa loukkaantuneille ja koulussa äkillisesti sairastuneille. Varsinainen sairaanhoito ei kuitenkaan sisälly kouluterveydenhuoltoon.

Kouluterveydenhoitaja Silja Helistön vastaanotto on koululla maanantaisin sekä keskiviikosta perjantaihin. Neuvonta-aika ilman ajanvarusta on peruskoululaisille klo 11.15 – 11.45 ja lukiolaisille klo 12.45 – 13 15. puh 050 3105573

Koululääkäri Susann Karlbergin vastaanotto on koululla maanantaisin 4-5 kertaa kuukaudessa. Terveysneuvontaa käyttää myös Helsingin kaupungin sähköistä asiointia. Palvelun käyttö edellyttää puolesta asioinnin sopimusta.

Jos kouluterveydenhoitaja ei ole tavoitettavissa, ohjataan sairastunut tai tapaturmaisesti loukkaantunut oppilas hoitoon seuraavasti:

- Ensisijainen hoitopaikka: Oppilaan oma terveysasema, joka useimpien oppilaiden kohdalla on Viiskulman terveysasema, Pursimiehenkatu 4, puh (09) 31045930
- Sairaala hoitoa vaativien hoitopaikat: Tarvittaessa neuvoa oikean hoitopaikan suhteen voi kysyä Sairaanhoidon palvelujen neuvonnasta, puh (09) 31010023

Vakavissa sairaus/tapaturmatilanteissa ambulanssi/yleinen hätänumero on: 112

Hammashuolto

Helsingiläiset 7. - 9. luokkien oppilaat kutsutaan yksilöllisiin hammastarkastuksiin Kivelän hammashoitolaan. Lukiolaiset varaavat omat hammastarkastus- ja hoito-aikansa. Helsingin eteläisen alueen keskitetty hammashoitola-ajanvarausnumero on (09) 31051400

Opiskeluhoolto

Opiskeluhooltotyöllä tarkoitetaan oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin ja muun hyvinvoinnin edistämiseen sekä turvallisen oppimis- ja kasvuympäristön luomiseen tähtäävää työtä.

Helsingin normaalilyseossa toimii yhteisöllinen opiskeluhooltoryhmä, johon opiskeluhooltohenkilöstön lisäksi kuuluu aineenopettajia (oppilaskuntien hallitusten ja tuki- ja tutoroppilaiden ohjaajat sekä luokan- ja ryhmänohjaaja, vanhempainyhdistyksen opettajaedustaja), oppilas- ja opiskelijajäseniä. Lisäksi koulussamme toimii pedagogisen tuen ryhmä, jonka tehtävä on toimia paitsi oppilaan tukena myös opettajien ja luokanohjaajien koulunkäyntiin liittyvänä konsultatiivisena apuna. Jälkimmäiseen ryhmään kuuluvat erityisopettajat, opinto-ohjaajat, koulukuraattori, terveydenhoitaja, koulu-psykologi sekä peruskoulun rehtori.

Yhteisöllisten toimien lisäksi oppilashuoltotyötä tehdään yksilökohtaisella tasolla. Näitä toimia ovat esimerkiksi kouluterveydenhoitajan vastaanotot, keskustelut koulukuraattorin tai koulupsykologin kanssa sekä monialaiset asiantuntijaryhmät, jotka perustetaan oppilaan suostumuksella oppilaan koulukäynnin ja kasvun tueksi.

Erityisopetus ja tukiopetus

Peruskoulun oppilaalla on mahdollisuus saada pienryhmämuotoista tai yksilöllistä erityisopetusta ja ohjausta. 7.-luokkalaisille tehdään lukiseula, jonka perusteella selvitetään oppilaan tuen tarve. Erityisopettajat toimivat myös samanaikaisopettajina eri oppiaineissa.

Lukion 1. vuositason opiskelijoille tehdään lukiseula, jonka perusteella kartoitetaan opiskelijan yksilöllisen ohjauksen ja erityisjärjestelyjen tarve.

Tukiopetusta antavat aineenopettajat ja opetusharjoittelijat kouluajan ulkopuolisella ajalla.

Erityisopettajina tänä lukuvuonna toimivat lehtorit Olli Hyvönen, Laura Saarelma ja osa-aikaisesti Jorma Falkenberg.

Koulukuraattori

Koulukuraattorilta saa apua, jos lapsella tai nuorella on pulmia koulunkäynnissä, kaverisuhteissa tai hänen elämässään tapahtuu muutoksia. Nuori voi saada tukea koulukuraattorilta myös omaan elämäänsä ja kehitykseensä liittyvissä asioissa. Vanhemmat voivat keskustella koulukuraattorin kanssa kotitilanteesta tai kasvatusasioista. Ratkaisuja pulmatilanteisiin etsiiään yhdessä vanhempien ja koulun muiden aikuisten kanssa. Ratkaisukeskeisyys ja sovitteleva työote ovat kuraattorin työn lähtökohtina Helsingin normaalilyseossa.

Koulukuraattorin tehtäviin kuuluu koulun oppilaiden koulunkäynnin ja sosiaalisen hyvinvoinnin tukeminen. Oppilaat voivat tulla keskustelemaan erilaisista ongelmistaan, kaverisuhteistaan, jaksamisestaan ja toiveistaan suoraan kuraattorille.

Oppilashuoltoryhmä sekä koulun henkilökunta voivat ohjata oppilaan kuraattorin puolelle, kun on tarvetta oppilaan koulunkäynnin tukemiseen, sosiaalisten pulmatilanteiden purkamiseen tai koulumotivaation etsimiseen.

Vanhemmat voivat olla myös suoraan yhteydessä kuraattoriin, mikäli toivovat tukea vanhemmuuteen tai oman lapsen sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä, kuten esimerkiksi oppilaiden välisiin suhteisiin liittyvissä huomioissa. Koulukuraattori Nicolas Recorbet työskentelee Normaalityöryssä neljänä päivänä viikossa. Yhteydenoton voi tehdä puhelimitse, Wilmassa tai sähköpostitse.

Koulukuraattori Nicolas Recorbet
Puh. 040 662 0329, nikke.recorbet@hel.fi

Koulupsykologi

Koulupsykologitoiminnan tarkoituksena on psykologisin menetelmin tapahtuva oppilaiden ja opiskelijoiden koulunkäynnin ja muun hyvinvoinnin edistäminen niin peruskoulussa kuin lukiossa. Tätä varten koulupsykologi tarjoaa oppilaille, vanhemmille ja koulun henkilökunnalle psykologisia arviointi-, neuvottelu- ja ohjauspalveluja. Työn pääpainopisteinä ovat oppilaiden kanssa käytävät yksilökeskustelut, neuvottelut huoltajien kanssa sekä yksilötukimukset oppilaille. Koulupsykologi tekee yhteistyötä opettajien ja muun henkilökunnan kanssa sekä ohjaa oppilaita tarvittaessa muiden palvelujen piiriin.

Oppilaat voivat ohjautua koulupsykologin luokse omasta, vanhempien tai opettajan aloitteesta. Oppilaalla on itsellään oikeus päättää haluaako hän tavata koulupsykologia. Yleisimpiä tapaamissyitä ovat oppimiseen, mielialaan, jännitykseen tai levottomuuteen liittyvät syyt. Myös kaveri- ja perhesuhteet ovat yleisiä syitä koulupsykologin luokse ohjautumiseen.

Koulupsykologi Sofia Lindgren työskentelee normaalityöryssä ma-ke. Häneen voi olla yhteydessä myös muina päivinä. Yhteydenoton voi tehdä puhelimitse, Wilmassa tai sähköpostitse.

Koulupsykologi Sofia Lindgren
Puh. 040 669 2074, sofia.lindgren@hel.fi

KivaKoulu-ohjelma

Norssi on ollut lukuvuodesta 2010–2011 alkaen mukana kiusaamisen vastaisessa KivaKoulu-ohjelmassa. Tämä kiusaamista ennaltaehkäisevä ja vähentävä ohjelma pitää sisällään mm. 7.-luokkalaisten pidettäviä oppitunteja. Norssin kivatimiin kuuluvat lehtorit Olli Hyvönen, Satu Santala-Ekelund, Jorma Falkenberg, Tiia Karpin, Minna Matinlauri sekä perusasteen rehtori Juha-Pekka Husso. KivaKoulu-koordinaattorina toimii erityisopettaja Olli Hyvönen.

Oppilas- ja opiskelijakunnat

Peruskoulun oppilaskuntaan kuuluvat kaikki peruskoulun oppilaat ja lukion opiskelijakuntaan kaikki lukion opiskelijat. Oppilaskuntaa ja opiskelijakuntaa edustavat hallitukset, jotka suunnittelevat ja edistävät oppilaiden ja opiskelijoiden yhteistoimintaa sekä viihtyvyyttä ja ovat mukana koulun päätöksenteossa. Peruskoulun oppilaskunnan hallitukseen valitaan edustajat jokaiselta luokalta. Toimikausi on lukuvuosi.

Lukion opiskelijakunnan hallituksen jäsenet valitaan ehdolle asettuneiden joukosta vaaleilla tammi-kuussa. Toimikausi on kalenterivuosi.

Peruskoulun oppilaskunnan ohjaavina opettajina toimivat Kristiina Holm sekä Vesa Åhs ja lukion opiskelijakunnan ohjaavana opettajana Päivi Kivelä.

Peruskoulun tukioppilaat

Tukioppilastoiminnan tehtävänä on tukea ja auttaa seitsemänsien ja kahdeksansien luokkien oppilaita heidän jokapäiväisessä koulunkäynnissään. Ohjaavana opettajana toimii Hannele Parviala.

8A:

Henrik Henttonen, Elias Jokinen, Cecilia Von Ungern-Sternberg.

8B:

Reetta Gynther, Aada Häkkinen, Tendai Kangas, Katariina Kempainen, Marius Larilahti, Iiris Sillanpää.

8C:

Elmeri Piikama, Olavi Ylänkö.

8D:

Matilda Bäckmann, Terttu Ennoila, Oona Ikonen, Vilma Kairtamo, Lenni Marjomaa, Leeni Rantala, Olivia Takala.

Lukion tutorit

Tutoreiden ohjaajana toimii Merja Laine.

17A:

Petrus Gynther, Iiris Ihalainen, Anni Kalliokoski, Sofia Koivu, Vilma Lybeck.

17B:

Topias Ilmonen, Anni Järvinen, Jenni Laaksonen, Ansa Lassila, Iiris Mustonen.

17C:

Mona Lahtinen, Nuutti Luotonen, Sonja Roos, Marisa Värtinen, Ada Tola.

Peruskoulun opetussuunnitelma

Opetussuunnitelman tuntijako

	7. lk	8. lk	9. lk
	OPS 2016	OPS 2008	OPS 2008
Äidinkieli ja kirjallisuus	3	3	3
A1-kieli ja A2-kieli (EN, RA, RU)	2	3	3
B1-kieli (RU)	1	2	2
Matematiikka	3	3	4
Fysiikka	1	1	2
Kemia	1	1	1
Biologia	1	1	2
Maantieto	1	1	1
Uskonto tai ET	1	1	1
Historia	2	2	
Yhteiskuntaoppi			3
Musiikki	2		
Kuvataide	2		
Kotitalous	3		
Käsityö	2		
Liikunta	3	2	2
Taito- ja taideaine:			
Taideaine MU/KU		1	
Taitoaine KÄ/LI/KO		1	
Terveystieto	1	1	1
Oppilaanohjaus	0,5	0,5	1
Opiskelutaidot	1		
Yhteiset aineet	30,5	23,5	26
Valinnaisaineet		7	4
Latina	2	4	4

Peruskoulun oppilasarviointi

Oppilasarvioinnin tehtävät

Oppilasarvioinnin tehtävänä on tukea ja ohjata oppilasta myönteisellä tavalla sekä kannustaa häntä opinnoissaan. Oppilaalle annetaan palautetta edistymisestä, sosiaalisesta kasvusta, opiskelutaidoista ja oppimistuloksista koko yläasteen ajan. Arvioinnin avulla annetaan oppilaalle palautetta myös oppimisprosessista. Oppilasarvioinnin yhtenä keskeisenä tehtävänä on oppilaan itsetuntemuksen li-

sääminen ja myönteisen minäkäsityksen vahvistaminen. Uuden opetussuunnitelman (2016) arvioinnin kohteena on oppiminen, työskentely ja käyttäytyminen. Opettajat selvittävät oman oppiaineensa arvioinnin perusteet kunkin jakson alussa.

Oppilas saa kirjallisia sanallisia arviointeja ja numerotodistuksia seuraavasti:

7. luokalla

1. jakson jälkeen	perus- ja opiskelutaidot (sanallinen arviointi)	Aineista, joita 1. jaksossa on opiskeltu
joululoman alkaessa	välitodistus (numerotodistus)	1. ja 2. jakson aikana opiskelluissa aineissa ja käyttäytymisessä
kesäloman alkaessa	lukuvuositodistus (numerotodistus)	Arvioidaan käyttäytymistä sekä menestystä lukuvuoden aikana opiskelluissa aineissa

8. luokalla

joululoman alkaessa	välitodistus (numerotodistus)	1. ja 2. jakson aikana opiskelluissa aineissa ja käyttäytymisessä
3. jakson jälkeen	vahvuudet ja kehittämisalueet (sanallinen arviointi)	niistä aineista, joita kolmannessa jaksossa on opiskeltu
kesäloman alkaessa	lukuvuositodistus (numerotodistus)	jossa arvioidaan käyttäytymistä sekä menestystä lukuvuoden aikana opiskelluissa aineissa

9. luokalla

2. jakson jälkeen	kokonaiskuva oppijana (sanallinen arviointi)	2. jaksossa opiskelluissa aineissa
joululoman alkaessa	välitodistus (numerotodistus)	1. ja 2. jakson aikana opiskelluissa aineissa ja käyttäytymisessä
kesäloman alkaessa	päättötodistus	numero tai hyväksymismerkintä kaikista 7.–9. luokilla opiskelluista aineista

Numeroarvioinnin asteikko

10 = erinomainen, 9 = kiitettävä, 8 = hyvä, 7 = tyydyttävä, 6 = kohtalainen, 5 = välttävä, 4 = hylätty suoritus (lukuvuositodistuksessa)

Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytyminen arvioidaan jouluna annettavassa välitodistuksessa ja kevään lukuvuositodistuksessa opettajien antamien käyttäytymisnumeroiden pohjalta. Päättö- ja erotodistukseen käyttäytymisnumeroa ei merkitä. Käyttäytymisen arvioinnissa käytetään samaa asteikkoa kuin muissakin aineissa.

Lukion opetussuunnitelma (16ABC, 17ABC)

Lukion tuntijakotaulukko

Oppiaine	Pakolliset kurssit	Syventävinä opintoina tarjottavien valtakunnallisten kurssien määrä
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3
A-kieli	6	2
B-kieli	5	2
Muut kielet		8+8
Matematiikka		
Yhteinen opintokokonaisuus	1	
Lyhyt	5	2
Pitkä	9	3
Ympäristö ja luonnontieteet		
Biologia	2	3
Maantiede	1	3
Fysiikka	1	6
Kemia	1	4
Humanistis-yhteiskunnalliset tieteet		
Filosofia	2	2
Psykologia	1	4
Historia	3	3
Yhteiskuntaoppi	3	1
Uskonto/elämäkatsomustieto	2	4
Terveystieto	1	2
Taito- ja taideaineet	5	
Liikunta	2	3
Musiikki	1-2	2
Kuvataide	1-2	2
Opinto-ohjaus	2	0
Teemaopinnot		3
Pakolliset kurssit	47-51	
Syventävät kurssit vähintään	10	
Kurssit yhteensä vähintään	75	

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opiskelijan oppimisen arvioinnin tehtävänä on edistää opiskelijan oppimista. Opiskelijan työskentelyn ja oppimistulosten arvioinnin tarkoituksena on ohjata ja kannustaa opiskelijaa määrätietoiseen opiskeluun, luoda edellytyksiä opiskelijan itsearviointiin, omien tavoitteiden asettamiseen ja työskentelyn kehittämiseen sekä vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja. Arvioinnin muotoja voivat olla kurssiarvosanan antaminen, itsearviointi, vertaisarviointi sekä kurssin aikana annettava suullinen tai kirjallinen palaute.

Opiskelijan oppimisen arviointi antaa opiskelijalle palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista sekä lukio-opintojen aikana että opiskelun päättyessä. Lisäksi arviointi antaa tietoja opiskelijan huoltajalle sekä jatko-opintojen järjestäjien, työelämän ja muiden vastaavien tahojen tarpeita varten. Opiskelijan oppimisen arviointi auttaa myös opettajaa ja koulu yhteisöä opetuksen vaikuttavuuden arvioinnissa.

Opiskelijalle annetaan tietoa opintojen edistymisestä, tavoitteiden saavuttamisesta ja oppimistuloksista kurssikohtaisesti jaksoittain ja lukion päättövaiheessa. Eri oppiaineiden arviointiperusteet on kirjattu opetussuunnitelman oppiainekohtaisissa osioissa.

1. Kurssisuoritusten arviointi ja käytänteet, etenemisestä ja jaksotodistus

Opiskelijan työskentely kurssin aikana ja saavutetut oppimistulokset arvioidaan kurssin aikana. Lähtökohtana on, että opiskelijat ymmärtävät, mitä heidän on tarkoitus oppia ja miten oppimista arvioidaan. Jokaisen kurssin alussa käydään läpi kurssin sisältö ja arviointiperusteet ja opiskelijoille annetaan kurssisuunnitelma, johon on kirjattu kurssin sisältö ja arviointiperusteet. Opiskelijan kurssisuorituksen arviointi perustuu yleensä kirjallisiin ja/tai suullisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tuotos-ten arviointiin. Arvioinnissa voidaan käyttää opiskelijoiden itse- ja vertaisarviointeja sekä opettajan ja opiskelijan välisiä keskusteluja ja muita näyttöjä. Opiskelijan poissaolot kurssilta saattavat vaikuttaa alentavasti kurssin arvosanaan. Lukiolain 629/1998 §25 mukaisesti opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta. Oppiaineen pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroin. Numeroarvostelussa käytetään asteikkoa 4—10:

4 = hylätty, 5 = välttävä, 6 = kohtalainen, 7 = tyydyttävä, 8 = hyvä, 9 = kiitettävä, 10 = erinomainen

Paikalliset syventävät kurssit, kaikki soveltavat kurssit ja teemaopinnot arvioidaan suori-
tusmerkinnällä lukuun ottamatta lukiodiplomikurseja, jotka arvioidaan asteikolla 1—5.

Kurssisuorituksiin liittyvät merkinnät ovat seuraavat:

S = hyväksytysti suoritettu

H = hylätty

O = osallistunut opetukseen. Mahdollisuus täydentää ja suorittaa kurssi loppuun

K = keskeyttänyt. Mikäli opiskelija haluaa myöhemmin suorittaa kurssin, kurssi on aloitettava alusta

Opiskelijan tulee suorittaa kesken oleva kurssi (merkintä O) loppuun viimeistään saman lukuvuoden viimeisessä uusintakuulustelutilaisuudessa kesäkuussa ellei oppiaineen ope-
tussuunnitelmassa ole muuta mainittu.

Opiskelijan kurssin suorittaminen keskeytyy jos hän on poissa enemmän kuin neljä (4) 75 min oppituntia, ja hän saa kurssimerkinnäksi keskeyttämismerkinnän K. Erityisistä syistä aineen opettaja ja rehtori voivat päättää kurssin hyväksymisestä, vaikka opiskelijalla olisi enemmän kuin neljä (4) poissaolokertaa.

Jos opiskelijan kurssin osasuorituksissa on jonkun muun kirjoittama teksti tai opiskelija on plagioinut toisen tekstiä, vilppi otetaan huomioon kurssiarvosanassa tai vakavassa vilp-
pitianteessa kurssin suorittaminen keskeytetään.

Opiskelija voi korottaa hyväksytyyn kurssin arvosanaa kerran käymällä kurssin uudestaan tai osallistumalla uusintakuulusteluun lukuvuoden toisen tai viidennen jakson jäl-
keen, ellei oppiaineen arvioinnissa ole muuta mainittu. Kurssin arvosanaksi tulee suoritus-
sista parempi.

Hylätyn kurssin opiskelija voi suorittaa osallistumalla uusintakuulusteluun tai käymällä kurssin uudestaan, ellei oppiaineen arvioinnissa ole muuta mainittu. Jos opiskelija tulee hylä-
tyksi uudestaan, lukion rehtori ja asianomainen opettaja ratkaisevat kurssin suoritusta-
van.

Opinnoissa syntyy etenemiseste, kun opiskelija saa toisen hylätyn arvosanan (4) sa-
massa oppiaineessa. Etenemiseste tarkoittaa, että opiskelija ei voi suorittaa uusia kyseisen
oppiaineen kurseja, ennen kuin hän on suorittanut ainakin toisen hylätystä kurseista
hyväksytysti. Opiskelija saa tiedon etenemisesteen syntymisestä kurssisuoritusotteestaan.
Muiden oppiaineiden suorittaminen voi jatkua jonkin aineen etenemisesteestä huolimatta.

Opiskelijan saamat arvosanat ja suoritusmerkinnät ovat opiskelijan nähtävillä sähköi-
sessä kurssisuoritusotteessa.

2. Diagnosoidut sairaudet ja vammat tai muut niihin rinnastettavat oppimiseen liittyvät vaikeudet

Diagnosoidut sairaudet ja vammat tai muut niihin rinnastettavat oppimiseen liittyvät vai-
keudet, kuten lukemis- ja kirjoittamishäiriö, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä
muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, otetaan arvioinnissa huomioon si-
ten, että opiskelijalla on anomuksesta mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja vaihtoehtoisin
tapoihin osoittaa osaamisensa. Kyseiset vaikeudet voidaan ottaa huomioon määrättäessä
opiskelijan kurssiarvosanaa. Asiasta päättävät kyseisen aineen opettaja ja lukion rehtori
yhdessä

3. Kurssin suorittaminen itsenäisesti

Halutessaan suorittaa kurssin itsenäisesti opetukseen osallistumatta opiskelija neuvottelee
asiasta ensin opinto-ohjaajan kanssa. Tämän jälkeen hän anoo oppiaineen opettajalta oi-
keutta kurssin itsenäiseen suorittamiseen, ja lukion rehtori hyväksyy tai hylkää anomuksen.

Itsenäisesti suoritettu kurssi arvioidaan itsenäiseen suoritukseen kuuluneiden tehtävien pohjalta. Mikäli opiskelija ei saa itsenäisesti opiskellusta kurssista hyväksytyä arvosanaa tai kurssisuoritus keskeytyy, opiskelijan tulee suorittaa kurssi opetukseen osallistumalla. Lisäksi noudatetaan oppiainekohtaisissa opetussuunnitelmissa mahdollisesti mainittuja erityisehtoja.

4. Oppiaineen tason vaihto

Niissä oppiaineissa, joissa opiskelijan on mahdollista vaihtaa oppiaineen tasoa, suoritettujen kurssien vastaavuudet määritellään kyseisten oppiaineiden opetussuunnitelmissa.

5. Osaamisen tunnustaminen ja opintojen hyväksilukeminen

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisemmin suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Opiskelijan tulee itse hakea muulla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamista.

Päätöksen osaamisen tunnustamisesta tekevät ko. aineen opettaja ja lukion rehtori yhdessä. Muissa oppilaitoksissa suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyä ennen mainittujen opintojen tai hyväksiluetavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista.
- Opiskelijan tulee esittää selvitys tai todistus opinnoistaan tai osaamisestaan.
- Tarvittaessa osaaminen on osoitettava lisänäytöin.
- Mikäli opiskelija on suorittanut peruskoulun 7-9 luokkien aikana lukion opetussuunnitelman mukaisen kurssin, kurssi voidaan lukea hyväksi lukio-opiskelussa.

6. Oppiaineen oppimäärän suoritus ja arviointi

Tietyn oppiaineen oppimäärän suoritus muodostuu opiskelijan suorittamista pakollisista, valtakunnallisista ja paikallisista syventävistä sekä soveltavista kursseista. Oppimäärän päättöarvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien arvosanojen aritmeettisen keskiarvon perusteella. Mainituista kursseista opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti:

Kurssien määrä	hylättyjä kursseja enintään
1 - 2	0
3 - 5	1
6 - 8	2
9 tai enemmän	3

Oppiaineen oppimäärän muodostavat kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja opetussuunnitelman perusteiden mukaiset valtakunnalliset syventävät kurssit, eikä niistä voi jälkikäteen poistaa mitään. Matematiikan yhteinen kurssi luetaan opiskelijan suorittamaan matematiikan oppimäärään mukaan. Teemaopintojen valtakunnalliset syventävät kurssit

eivät muodosta oppimäärää, vaan ne ovat erillisiä kursseja.

Paikalliset syventävät ja soveltavat kurssit voivat vaikuttaa opiskelijan oppiaineen oppimäärän päättöarvosanaan korottavasti. Oppiaineen opettajat päättävät opiskelijan harjunnanvaraisesta päättöarvosanan korottamisesta lukio-opintojen päättövaiheessa. Harjunnanvaraiset päättöarvosanakorotukset vahvistetaan opettajakokouksessa. Opiskelijalla on mahdollisuus opintojen päättövaiheessa osallistua oppiaineen oppimäärän arvosanan korottamiseksi erilliseen kuulusteluun, ellei oppiaineen opetussuunnitelmassa toisin mainita. Opiskelija voi yrittää korottaa oppimäärän arvosanaa erillisessä kuulustelussa joko kerran ennen ylioppilastutkintokertaa tai kerran sen jälkeen.

Jos opiskelija on erillisessä kuulustelussa korottanut oppiaineen oppimäärän arvosanaa, hän ei voi enää suorittaa saman oppiaineen kursseja.

7. Lukion oppimäärän suoritus ja päättöarviointi

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut oppiaineiden oppimäärät hyväksytysti ja valtakunnallisten syventävien kurssien määrä on vähintään 10 ja lukion vähimmäiskurssimäärä 75 kurssia täytty. Valtakunnallisina syventävinä kursseina tarjottavista teemaopintojen kurseista, paikallisista syventävistä, valtakunnallisista soveltavista ja paikallisista soveltavista kurseista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat kurssit. Jos opiskelija vapautetaan lukiolain 13 §:n mukaan jonkin oppiaineen opiskelusta, hänen tulee valita sen tilalle muita opintoja niin, että säädetty kurssien vähimmäismäärä täytty. Opiskelijan päättöarvioinnista päättävät lukion rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Päättöarviointi vahvistetaan opettajakokouksessa.

Pakollisten oppiaineiden ja valinnaisten vieraiden kielten oppimääristä annetaan lukioasetuksen mukainen numeroarvosana. Opinto-ohjauksesta ja teemaopintojen kurseista annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hän on oikeutettu saamaan suoritusmerkinnän liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan suorittama oppimäärä käsittää vain yhden kurssin, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan suorittama oppimäärä niissä käsittää vain kaksi kurssia.

Opiskelija voi pyytää rehtorilta opinnoissa etenemistä koskevan päätöksen tai päättöarvioinnin uusimista kahden kuukauden kuluessa tiedon saamisesta Lukiolain (629/1998, 34 d § 1 mom., muutettu lailla 958/2015) mukaisesti. Pyyntö tehdään lukion rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät lukion rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Mikäli opiskelija on tyytymätön päätökseen, hän voi pyytää arvioinnin oikaisua aluehallintovirastolta Lukiolain (629/1998, 34 d 2 mom., muutettu lailla 958/2015) mukaisesti.

8. Lukion antamat todistukset

Jos opiskelija on suorittanut lukiodiplomin jossakin oppiaineessa, hän saa siitä todistuksen. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa puheviestinnän päättökoe ja toisessa kotimaisessa tai vieraissa kielissä suullisen kielitaidon kokeita, joista kirjoitetaan erillinen todistus.

Päättötodistus annetaan opiskelijalle lukio-opintojen päättyessä. Päättötodistukseen merkitään Opetushallituksen lukion opetussuunnitelman perusteiden kohdan 6.5 mukaiset

tiedot. Todistukset suullisen kielitaidon kokeen ja lukiodiplomin suorittamisesta annetaan päättötodistuksen liitteenä ja ne merkitään päättötodistuksen lisätietoihin.

Ilmoittautuminen uusintakuulusteluun

Uusintakuulustelussa suoritetaan hylättyjä kursseja. Hyväksytyt kurssit voi uusia 2. ja 5. jakson jälkeisissä uusintakuulusteluissa.

Opiskelija ilmoittautuu uusintakuulusteluun viimeistään viikkoa ennen lukion kansliaan jätettävällä lomakkeella.

Lukion opetussuunnitelma (15ABC, 14D)

Oppiaine	Pakolliset kurssit	Valtakunnalliset syventävät kurssit	Koulukohtaiset syventävät kurssit
Äidinkieli ja kirjallisuus	6	3	3
Toinen kotimainen kieli			
Ruotsin kieli, A-taso	6	2	3
Ruotsin kieli, B1-taso	5	2	3
Vieraat kielet			
Englannin kieli, A-taso	6	2	6
Ranskan kieli, A-taso	6	2	1
Latinan kieli, B2-taso		8	
Ranskan kieli, B2-taso		8	1
Saksan kieli, B2-taso		8	
Venäjän kieli, B2-taso		8	
Latinan kieli, B3-taso		8	2
Ranskan kieli, B3-taso		8	3
Saksan kieli, B3-taso		8	2
Venäjän kieli, B3-taso		8	2
Matematiikka, pitkä oppimäärä	10	3	3
Matematiikka, lyhyt oppimäärä	6	2	2
Biologia	2	3	4
Maantiede	2	2	3
Fysiikka	1	7	4
Kemia	1	4	2
Evankelis-luterilainen uskonto	3	2	1
Ortodoksinen uskonto	3	2	
Elämänkatsomustieto	3	2	
Filosofia	1	3	
Historia	4	2	2
Yhteiskuntaoppi	2	2	2
Psykologia	1	4	1
Musiikki	1-2	3	6
Kuvataide	1-2	3	7
Liikunta	2	3	2
Terveystieto	1	2	
Opinto-ohjaus	1	1	

Soveltavia kursseja eri oppiaineissa on, kts. opetussuunnitelma koulun kotisivulla.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opiskelijan työskentelyn ja oppimistulosten arvioinnin tarkoituksena on ohjata ja kannustaa opiskelijaa määrätietoiseen opiskeluun, luoda edellytyksiä opiskelijan itsearviointiin, omien tavoitteiden asettamiseen ja työskentelyn kehittämiseen sekä vahvistaa oppimaan oppimisen taitoja.

Arvioinnin tehtävänä on antaa opiskelijan huoltajillekin palautetta opintojen edistymisestä ja oppimistuloksista. Arviointitiedoista opettajat saavat tietoa opetuksen tuloksellisuudesta ja vaikuttavuudesta. Myös jatko-opintojen järjestäjät sekä työelämän edustajat hyötyvät näistä tiedoista.

Eri oppiaineiden arviointiperusteet selostetaan oppiainekohtaisissa opetussuunnitelmissa. Opiskelijalle annetaan tietoa opintojen edistymisestä, tavoitteiden saavuttamisesta ja oppimistuloksista kurssikohtaisesti jaksottain ja lukion päättövaiheessa.

1. Kurssisuoritusten arviointi ja käytänteet, etenemisestä ja jaksotodistus

Opiskelijan työskentely kurssin aikana ja saavutetut oppimistulokset arvioidaan kurssin päätyttyä. Kurssikohtaiset arviointiperusteet selostetaan oppiainekohtaisissa opetussuunnitelmissa. Jokaisen kurssin alussa käydään läpi yhdessä opiskelijoiden kanssa kurssin sisältö ja arviointiperusteet. Sen jälkeen opiskelijoille annetaan kirjallisesti tai muulla tavoin kurssisuunnitelma, johon on kirjattu kurssin sisältö ja arviointiperusteet, esimerkiksi mahdollisen kokeen ja eri tehtävien painoarvo kurssiarvosanaa määrättäessä. Opiskelijan kurssisuorituksen arviointi perustuu yleensä kirjallisiin tai suullisiin kokeisiin, opintojen edistymisen jatkuvaan havainnointiin ja opiskelijan tuotosten arviointiin. Opiskelijan poissaolot kurssilta saattavat vaikuttaa alentavasti kurssin arvosanaan. Lukiolain 629/1998 §25 mukaisesti opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta.

Oppiaineen pakolliset ja opetussuunnitelman perusteissa määritellyt valtakunnalliset syventävät kurssit arvioidaan numeroin. Numeroarvostelussa käytetään asteikkoa 4—10:

4 = hylätty, 5 = välttävä, 6 = kohtalainen, 7 = tyydyttävä, 8 = hyvä, 9 = kiitettävä, 10 = erinomainen

Koulukohtaiset syventävät kurssit ja kaikki soveltavat kurssit arvioidaan suoritusmerkinnällä lukuun ottamatta lukiodiplomikursseja, jotka arvioidaan asteikolla 1—5. Kurssisuoritukseen liittyvät merkinnät ovat seuraavat:

S = hyväksytysti suoritettu

H = hylätty

O = osallistunut opetukseen (mahdollisuus täydentää ja suorittaa kurssi loppuun)

K = keskeyttänyt (mikäli opiskelija haluaa myöhemmin suorittaa kurssin, kurssi on aloitettava alusta)

Opiskelijan tulee suorittaa kesken oleva kurssi (merkintä O) loppuun viimeistään saman lukuvuoden viimeisessä uusintakuulustelutilaisuudessa kesäkuussa. Kesken oleva äidinkielen ja kirjallisuuden kurssi suoritetaan viimeistään opiskelujaksoa seuraavassa uusintakuulustelussa.

Opiskelijan kurssin suorittaminen keskeytyy, kun hän on ollut poissa enemmän kuin neljä (4) opituntia, ja hän saa kurssimerkinnäksi keskeyttämismerkinnän K. Erityisistä syistä aineen opettaja ja rehtori voivat päättää kurssin hyväksymisestä, vaikka opiskelijalla olisi enemmän kuin neljä (4) poissaolokertaa.

Jos opiskelijan kurssin osasuorituksissa on jonkun muun kirjoittama teksti tai opiskelija on plagioinut toisen tekstiä, kurssin suorittaminen keskeytetään tai vilppi otetaan huomioon kurssiarvosanaa määrättäessä.

Opiskelija voi korottaa hyväksytyin kurssin arvosanaa kerran käymällä kurssin uudestaan tai osallistumalla uusintakuulusteluun lukuvuoden toisen tai viidennen jakson jälkeen, ellei oppiaineen arvioinnissa ole muuta mainittu. Kurssin arvosanaksi tulee suorituksista parempi.

Hylätyin kurssin opiskelija voi suorittaa osallistumalla uusintakuulusteluun tai käymällä kurssin uudestaan, ellei oppiaineen arvioinnissa ole muuta mainittu. Jos opiskelija tulee hylätyksi uudestaan, lukion rehtori ja asianomainen opettaja ratkaisevat kurssin suoritustavan.

Opinnoissa syntyy etenemiseste, kun opiskelija saa toisen hylätyin arvosanan (4) samassa oppiaineessa. Etenemiseste tarkoittaa, että opiskelija ei voi suorittaa uusia kyseisen oppiaineen kursseja, ennen kuin hän on suorittanut ainakin toisen hylätyistä kursseista hyväksytysti.

Opiskelija saa tiedon etenemisesteen syntymisestä jaksotodistuksesta. Muiden oppiaineiden suorittaminen voi jatkua jonkin aineen etenemisesteestä huolimatta.

Jaksotodistus annetaan opiskelijalle jokaisen jakson päätyttyä. Jaksotodistukseen on merkitty kaikki siihen asti suoritettut kurssit ja niistä saadut arvosanat.

2. Diagnosoidut sairaudet ja vammat tai muut niihin rinnastettavat oppimiseen liittyvät vaikeudet

Diagnosoidut sairaudet ja vammat tai muut niihin rinnastettavat oppimiseen liittyvät vaikeudet, kuten lukemis- ja kirjoittamishäiriö, maahanmuuttajien kielelliset vaikeudet sekä muut syyt, jotka vaikeuttavat osaamisen osoittamista, otetaan arvioinnissa huomioon siten, että opiskelijalla on anomuksesta mahdollisuus erityisjärjestelyihin ja muuhunkin kuin kirjalliseen näyttöön. Kyseiset vaikeudet voidaan ottaa huomioon määrättäessä opiskelijan kurssiarvosanaa. Asiasta päättävät kyseisen aineen opettaja ja lukion rehtori yhdessä.

3. Kurssin suorittaminen itsenäisesti

Opiskelija anoo oppiaineen opettajalta oikeutta kurssin suorituksen opetukseen osallistumatta, ja lukion rehtori hyväksyy tai hylkää anomuksen. Itsenäisesti suoritettu kurssi arvioidaan itsenäiseen suoritukseen kuuluneiden tehtävien pohjalta, ja siitä voidaan antaa kurssisuoritus vain silloin, kun kurssi on hyväksytysti suoritettu. Mikäli opiskelija saa itsenäisesti opiskellusta kurssista hylätyin arvosanan tai kurssisuoritus keskeytyy, opiskelija ohjataan suorittamaan kurssi opetukseen osallistumalla.

4. Oppiaineen tason vaihto

Jos opiskelija vaihtaa oppiaineen tasoa, hänen suorittamiensa kurssien vastaavuudet toisessa oppimäärässä määritellään kyseisen oppiaineen opetussuunnitelmassa.

5. Osaamisen tunnustaminen ja toisen asteen yhteistyö

Opiskelijalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä vastaavat aikaisem-

min suorittamansa opinnot tai muutoin hankittu osaaminen arvioiduksi ja tunnustetuksi. Opiskelijan tulee itse hakea muulla suorittamiensa opintojen tai muutoin hankkimansa osaamisen tunnustamista. Muulla suoritettujen opintojen hyväksilukemisella ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisella pyritään välttämään opintojen päällekkäisyyttä ja lyhentämään opiskeluaikaa. Päätöksen osaamisen tunnustamisesta tekevät ko. aineen opettaja ja lukion rehtori yhdessä. Muissa oppilaitoksissa suoritettujen opintojen hyväksilukemisessa ja muutoin hankitun osaamisen tunnustamisessa noudatetaan seuraavia periaatteita:

- Päätös osaamisen tunnustamisesta tehdään sitä erikseen pyydettyessä ennen mainittujen opintojen tai hyväksiluettavaa osaamista koskevan opintokokonaisuuden alkamista.
- Opiskelijan tulee esittää selvitys tai todistus opinnoistaan tai osaamisestaan.
- Tarvittaessa osaaminen on osoitettava lisänäytöin.
- Toisen asteen kurssitarjottimella olevat kurssit ja aikuislukioiden opetussuunnitelman mukaiset kurssit ovat hyväksiluettavia edellyttäen, että kurssien sisältöjen vastaavuudet on tarkistettu etukäteen mahdollisten lisänäyttöjen varalta ja että opiskelija on suorittanut kurssin hyväksytysti.
- Mikäli opiskelija on suorittanut peruskoulun 7.–9. luokkien aikana lukion opetussuunnitelman mukaisen kurssin, kurssi voidaan aikanaan lukea hyväksi lukio-opiskelussa.

6. Oppiaineen oppimäärän suoritus ja arviointi

Tietyn oppiaineen oppimäärän suoritus muodostuu opiskelijan suorittamista pakollisista, valtakunnallisista ja koulukohtaisista syventävistä sekä soveltavista kursseista. Oppimäärän päättöarvosana määräytyy opiskelijan opiskelemien pakollisten ja valtakunnallisten syventävien kurssien arvosanojen aritmeettisen keskiarvon perusteella. Mainituista kursseista opiskelijalla saa olla hylättyjä kurssiarvosanoja enintään seuraavasti:

Kurssien määrä	hylättyjä kursseja enintään
1—2	0
3—5	1
6—8	2
9 tai enemmän	3

Oppiaineen oppimäärän muodostavat kaikki opiskelijan arvioidut pakolliset ja opetussuunnitelman perusteiden mukaiset valtakunnalliset syventävät kurssit, eikä niistä voi jälkikäteen poistaa mitään.

Koulukohtaiset syventävät kurssit ja soveltavat kurssit voivat vaikuttaa opiskelijan oppiaineen oppimäärän päättöarvosanaan korottavasti. Oppiaineen opettajat päättävät opiskelijan harkinnanvaraisesta päättöarvosanan korottamisesta lukio-opintojen päättövaiheessa. Harkinnanvaraiset päättöarvosanakorotukset vahvistetaan opettajakokouksessa.

Opiskelijalla on mahdollisuus opintojen päättövaiheessa osallistua oppiaineen oppimäärän arvosanan korottamiseksi erilliseen kuulusteluun, ellei oppiaineen opetussuunnitelmassa toisin mainita. Opiskelija voi yrittää korottaa oppimäärän arvosanaa erillisessä kuulustelussa joko kerran ennen ylioppilastutkintokertaa tai kerran sen jälkeen.

Jos opiskelija on erillisessä kuulustelussa korottanut oppiaineen oppimäärän arvosanaa, hän ei

voi enää suorittaa saman oppiaineen kursseja.

7. Lukion oppimäärän suoritus ja päättöarviointi

Opiskelija on suorittanut lukion oppimäärän silloin, kun hän on suorittanut yhteisten ja valitsemiensa valinnaisten oppiaineiden oppimäärät edellä esitetyllä tavalla hyväksytysti ja lukion vähimmäiskursimäärä 75 kurssia täyttyy. Koulukohtaisista syventävistä kursseista ja soveltavista kursseista voidaan lukea mukaan lukion oppimäärään vain opiskelijan hyväksytysti suorittamat kurssit.

Opiskelijan päättöarvioinnista päättävät lukion rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Päättöarviointi vahvistetaan opettajakokouksessa.

Opiskelijan päättöarvioinnissa numeroin arvioidaan kaikki pakollisten oppiaineiden oppimäärät sekä valinnaiset vieraat kielet. Opinto-ohjauksesta annetaan suoritusmerkintä. Mikäli opiskelija pyytää, hänellä on oikeus saada suoritusmerkintä liikunnasta ja sellaisista oppiaineista, joissa opiskelijan oppimäärään kuuluu vain yksi kurssi, sekä valinnaisista vieraista kielistä, mikäli opiskelijan oppimäärä koostuu niissä vain kahdesta kurssista.

Opiskelija voi kahden kuukauden kuluessa saatuaan tiedon arvioinnista pyytää päättöarvioinnin uusimista ja oikaisua Lukioasetuksen 810/1998 13§ mukaisesti. Pyyntö tehdään lukion rehtorille. Uudesta arvioinnista päättävät lukion rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Mikäli opiskelija on tyytymättömän päätökseen, hän voi pyytää arvioinnin oikaisua aluehallintovirastolta Lukioasetuksen 810/1998 13§ 2 mom mukaisesti.

8. Lukion antamat todistukset

Opiskelija saa jaksotodistuksen kunkin opiskelujakson päätyttyä.

Jos opiskelija on suorittanut lukiodiplomin jossakin oppiaineessa, hän saa siitä todistuksen. Lukiodiplomin suoritus merkitään päättötodistuksen lisätietoihin. Opiskelijalla on mahdollisuus suorittaa puheviestinnän päättökoe ja toisessa kotimaisessa tai vieraissa kielissä suullisen kielitaidon kokeita, joista kirjoitetaan erillinen todistus.

Päättötodistus annetaan opiskelijalle lukio-opintojen päättyessä. Päättötodistukseen merkitään opetussuunnitelman perusteiden kohdan 6.5 mukaiset tiedot.

Todistukset suullisen kielitaidon kokeen ja lukiodiplomin suorittamisesta annetaan päättötodistuksen liitteenä ja ne merkitään päättötodistuksen lisätietoihin.

Ilmoittautuminen uusintakuulusteluun

Uusintakuulustelussa suoritetaan hylättyjä kursseja. Hyväksytyin kurssin voi uusia 2. ja 5. jakson jälkeisissä uusintakuulusteluissa.

Opiskelija ilmoittautuu uusintakuulusteluun viimeistään viikkoa ennen lukion kansliaan jätettävällä lomakkeella.

Järjestyssäännöt

Sääntö on voimassa koulussa, koulun välittömässä läheisyydessä ja koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa.

Oppilaat työskentelevät koulussa sopuisasti ja toisia sekä toisten näkemyksiä ja mielipiteitä kunnioittaen: he ovat ystävällisiä ja kohteliaita toisilleen, opettajille ja muille aikuisille sekä huolehtivat koulurakennuksen ja sen ympäristön siisteydestä. Samalle he noudattavat rehtoreiden, opettajien ja muun henkilökunnan erikseen antamia ohjeita.

Läsnäolo

Oppilaat käyvät koulua säännöllisesti ja ovat läsnä oppitunneilla, koulun tilaisuuksissa ja opintoretkillä sekä suorittavat koulutyöhön liittyvät tehtävät.

Oppilas voi perustellusta syystä saada luvan poissaoloon. 1-3 päiväksi luvan myöntää luokanohjaaja tai ryhmänohjaaja, sitä pidemmäksi aikaa kouluasteen rehtori. Kirjallinen loma-anomus on jätettävä henkilökohtaisesti viikkoa ennen aiottua lomaa. Lomapäätös annetaan aina kirjallisesti.

Oppilas voi sairastuessaan kesken päivän poistua koulusta. Ennen lähtöään peruskoulun oppilas ilmoittaa siitä tunnin opettajalle, luokanohjaajalleen tai kouluterveydenhoitajalle. Poissaoloselvitys tehdään Wilmaan mahdollisimman pian.

Lukiolain mukaan lukion opiskelijan tulee osallistua opetukseen, jollei hänelle ole myönnetty siitä vapautusta tai lupaa suorittaa kurssi itsenäisesti.

Välitunnit

Oppilaat viettävät välitunnit joko pihalla tai rauhallisesti käyttäytyen sisätiloissa. Omalla vastuullaan oppilas voi viettää välitunnin myös koulun välittömässä läheisyydessä.

Päihteiden käyttö

Tupakkatuotteiden (mm. tupakan, sähkötupakan, nuuskan), alkoholin ja huumeiden käyttö sekä niiden hallussapito on kielletty koulussa ja koulun välittömässä läheisyydessä.

Työrauha

Oppilaat tulevat oppitunneille ajoissa ja työskentelevät oppitunneilla työrauhaa häiritsemättä. Eväiden syönti sekä matkapuhelinten ja muiden viihde-elektronisten laitteiden käyttö on kielletty oppituntien aikana. Lukion opiskelija saa oppitunnilta myöhästyessään poissaolomerkinnän.

Työympäristö ja vuorovaikutus

Oppilaat kunnioittavat vanhaa koulurakennusta, käsittelevät huolellisesti ja varoen koulun omaisuutta sekä pitävät työympäristönsä mahdollisimman viihtyisänä. Oppilaiden tulee muistaa, että he edustavat kouluun myös koulumatkoillaan, opintokäynneillään, retkillään ja koulutyön ulkopuolella. He luovat myönteistä kuvaa koulusta ja tuntevat vastuunsa sen oppilaina.

Ruokailu

Oppilaat asettuvat ruokalaan tullessaan jonoihin linjastojen mukaan ja jättävät päällysvaatteensa sekä suurikokoiset laukkunsa ja reppunsa ruokalan ulkopuolelle tai vievät ne kaappeihinsa. Oppilaat syövät kouluruokansa vain ruokasalissa, noudattavat hyviä pöytätapoja, jättävät paikkansa siistiksi ja noudattavat keittiöhenkilökunnan erikseen antamia ohjeita.

Kirjasto

Oppilaat käyttävät kirjastoa kirjojen ja lehtien lukemiseen ja lainaamiseen sekä muuhun tiedonhakuun tai opiskeluun. Kirjaston tietokoneet on ensisijaisesti ajateltu peruskoulun oppilaiden käyttöön,

sillä lukiolaisilla on mahdollisuus käyttää tietokonealuokkia. Kirjastossa tulee ylläpitää hiljaista työskentely-ympäristöä. Ruokien ja juomien nauttiminen kirjastossa on kielletty.

Tietokoneluokat

Tietokoneluokissa tulee noudattaa niiden käytöstä erikseen annettuja ohjeita. Lukiolaisilla on oikeus käyttää tietokonealuokkia välituntisin itsenäiseen työskentelyyn, kunhan se ei häiritse luokassa mahdollisesti tapahtuvaa muuta opetusta. Ruokien ja juomien nauttiminen on tietokonealuokissa kielletty.

Päälyysvaatteiden säilytys

Oppilaat säilyttävät päälyysvaatteensa kaapeissaan oppituntien ja ruokailun aikana sekä kirjastossa käydessään.

Jaksokalenterin lyhenteiden selitteitä

OKL = Opettajankoulutuslaitos

OHR = Oppilashuoltoryhmä

RO = Ryhmänohjaaja (lukio)

Viikki = Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu

YS = Henkilökunnan yhteissuunnittelu

TET = Työelämään tutustuminen

LO = Luokanohjaaja (peruskoulu)

HNL = Helsingin normaalilyseo

YO = Ylioppilastutkinto

UO = Ortodoksinen uskonto

YH = Yhteiskuntaoppi

TE = Terveystieto

HI = Historia

UE = Evankelis-luterilainen uskonto

ET = Elämäkatsomustieto

KE = Kemia

PS = Psykologia

FY= Fysiikka

GE = Maantieto

FF = Filosofia

BI = Biologia

- 9.8 Suunnittelupäivä I
 10.8 Suunnittelupäivä II
 Suunnittelupalaveri: tutorit ja 17ABC RO:t klo 15 / A210
 11.8 Lukuvuosi alkaa, Luukki-palaveri klo 12-13 / A210
- 14.8 Kiljava –palaveri klo 16 17ABC RO:t ja tutorit / A210
 15.8
 16.8 Kiljavalle lähtö klo 13.15
 17.8 Paluu Kiljavalta klo 12.00 > ykkösten iltapäivän oppitunnit lukujärjestyksen mukaan.
 Vanhempainyhdistyksen hallitus klo 17.00
 18.8
- 21.8
 22.8 7-lk ryhmäytymispäivä Luukissa
 17ABC:n vanhempainilta klo 18
 23.8 7-lk vanhempainilta klo 18. Abiturienttien ilmoittautuminen erillisiin kuulusteluihin päättyy
 24.8
 25.8 Tutorit + ykkösten tervetuloa iltapäivä
- 28.8
 29.8 OHR-tapaaminen klo 9.45 - 11.00
 30.8
 31.8 Koulukuvaus
 1.9
- 4.9 Vanhempainyhdistyksen vuosikokous klo 17.00
 5.9 Yrittäjän päivä (9.lk)
 6.9 Opetusharjoittelijoiden kouluun tutustuminen
 7.9 Opetusharjoittelijoiden kouluun tutustuminen
 8.9 Opetusharjoittelijoiden kouluun tutustuminen. S2017 yo –tutkintoon osallistumisoikeuden tarkistus (ÄI). Ilmoitus mahdollisesta hylätystä suorituksesta tai opiskelun huononemisesta pkn oppilaalle
 9.9 Liikuntapäivä (la)
 Abiturienteilla itsenäisen työskentelyn päivä
- 11.9 YO kuullunymmärtämisen koe: vieras kieli, pitkä oppimäärä: englanti, venäjä, espanja
 12.9 YO kuullunymmärtämisen koe: vieras kieli, lyhyt oppimäärä: espanja, englanti, venäjä, italia
 13.9 Yhteissuunnittelupäivä Helsingin normaalilyseossa alk. klo 14
 14.9 S2017 yo –tutkintoon osallistuvien osallistumisoikeuden tarkistaminen (muut aineet)
 15.9 YO äidinkieli (suomi ja ruotsi), tekstitaidon koe
- 18.9 YO psykologia (sähköinen koe), filosofia (sähköinen koe), historia (sähköinen koe), fysiikka, biologia
 19.9 20.9 YO vieras kieli, pitkä oppimäärä: englanti, saksa (sähköinen koe), ranska (sähköinen koe), venäjä, espanja. YS: Lukion yrittäjyyskasvatus -info
- 20.9
 21.9
 22.9 YO toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä (sähköinen koe)
- 25.9 YO matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä. 9.lk TET-jakso alkaa (2vko)
 26.9 KOE 1.
 27.9 KOE 2.OHR- ja LO-koulutus klo 14-16.30. YO äidinkieli (suomi ja ruotsi), esseekoe, suomi/ruotsi toisena kielenä -koe
 28.9 KOE 3.
 29.9 KOE 4. YO uskonto (sähköinen koe), elämäntutustieto (sähköinen koe), yhteiskuntaoppi (sähköinen koe), kemia, maantiede (sähköinen koe), terveystieto (sähköinen koe)
- 2.10 KOE 5. YO vieras kieli, lyhyt oppimäärä: ranska (sähköinen koe), espanja, saksa (sähköinen koe), venäjä, italia, portugali, latina, saame
 3.10 KOE 6.Pedagoginen opettajakokous klo 14.30-16

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	7	7	1	8	1
2	6	6	5	4	2
3	3	5	3	3	5
4	2	4	2	6	4
5	1	8		7	8

Muistiinpanoja

- 4.10. LO-tapaaminen klo 9-10 (B223), peruskoulun ylimääräinen koe klo 9-10.15 (B226), LO/RO klo 10-11, YS: 7-luokkien opettajapalaverit, muilla opettajilla aineryhmäsunnittelua Yhdeksäsluokkalaisten jatkokoulutusilta klo 18.00
- 5.10.
- 6.10. 9.lk-TET päättyy, Kodin ja koulun päivä
- 9.10.
- 10.10.
- 11.10. Lukion 1. jakson arviointi Wilmaan
- 12.10.
- 13.10. Ilmoittautuminen abiturienttien Koe Kampus -päivään päättyy
- ma 16.10. - pe 20.10.2017 Syysloma (viikko 42)
- 23.10. Ohjattu perusharjoittelu alkaa. Peruskoulun 1. jakson arviointi ja 7-luokan sanallinen arviointi Wilmaan
- 24.10.
- 25.10. YS: RO/OPO-jaksopalaveri 1. Ryhmät kokoontuvat. Ilmoittautuminen lukion uusintakuulusteluun
- 26.10. Abiturienttien Koe Kampus -päivä
- 27.10.
- 30.10.
- 31.10. Lukion matematiikkakilpailu
OHR-tapaaminen klo 9.45 - 11.00/Lu pedagogisen tuen ryhmä
- 1.11. Lukion uusintakuulustelu klo 17-20 16ABC vanhempainilta klo 18
- 2.11.
- 3.11. Ilmoitus mahdollisesta hylätystä suorituksesta tai opiskelun huononemisesta pk:n oppilaalle. Lukion oppimäärä suoritettuna, jos valmistuu ylioppilaaksi S2017
- 6.11. Ilmoittautuminen K2018 yo –tutkintoon alkaa,
- 7.11.
- 8.11. Norssin 150-vuotisjuhla Helsingin yliopistolla klo 17-18.30
- 9.11.
- 10.11.
- 11.11. la 150-vuotisjuhla koululla klo 10-14 ja Finlandia-talolla alk. klo 18
- 13.10.
- 14.10.
- 15.10.
- 16.10.
- 17.10.
- 20.11. OKL-päivä
- 21.11. KOE 1
- 22.11. KOE 2
- 23.11. KOE 3
- 24.11. KOE 4. Ilmoittautuminen K2018 yo –tutkintoon päättyy
- 27.11. KOE 5
- 28.11. KOE 6 16ABC Studia-messut 13 (OP2-kurssi)

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	7	7	1	8	1
2	6	6	5	4	2
3	3	5	3	3	5
4	2	4	2	6	4
5	1	8		7	8

Muistiinpanoja

- 29.11. LO-tapaaminen klo 9-10 (B223), peruskoulun ylim. koe klo 9-10.15 (B226), LO/RO klo 10-11
- 30.11.
- 1.12.
- 4.12.
- 5.12. Peruskoulun Itsenäisyysjuhla klo 9.45. Lukion Itsenäisyys- ja ylioppilasjuhla klo 13.15
- 6.12.
- 7.12. Lukion 2. jakson arviointi Wilmaan
- 8.12.
- 11.12.
- 12.12. 9-lk opettajapalaverit klo 15 – 16, peruskoulun 2. jakson arviointi sekä 9-luokkien sanallinen arviointi Wilmaan
- 13.12. YS: RO/OPO-jaksopalaveri 2
- 14.12. Lucia –juhla klo 9.35. Peruskoulun käyttäytymisen arviointikokous klo 14.30. Ysiluokkien opettajapalaverit klo 15-16. Koulupäivä päättyy klo 14.20.
- 15.12. Ohjattu perusharjoittelu päättyy. Lukion puurojuhla klo 17-19
- 18.12.
- 19.12. Lukion pedagogisen tuen ryhmä klo 9.45-11.00
- 20.12. Joulujuhlapäivä. Henkilökunnan joululounas klo 15
- 21.12. Joulukirkko Vanhassa kirkossa/vaihtoehtolaisuus koululla klo 10.00
- 22.12.2017 - 5.1.2018 Joululoma
- 10.1.2018 Ilmoittautuminen lukion uusintakuulusteluun. Peruskoulun 6. -luokkalaisten infoilta klo 18
- 11.1.
- 12.1. Ilmoitus mahdollisesta hylätystä suorituksesta tai opiskelun huononemisesta pk:n oppilaalle
- 15.1.
- 16.1. OHR-tapaaminen klo 9.45 - 11.00
- 17.1. Lukion uusintakuulustelu klo 17-20. 7. -lk valinnaisaineilta klo 18.00
- 19.1. Abien ilmoittautuminen erillisiin kuulusteluihin päättyy
- 22.1-2.2 Lukion kurssivalintaohjaustunnit ja valinnat Wilmassa viimeistään 25.2
- 23.1.
- 24.1. Lukion opiskelijakunnan yleiskokous klo 13 Abien vanhempainilta klo 18
- 25.1.
- 26.1.
- 29.1.
- 30.1. KOE 1
- 31.1. KOE 2. YS: PK/LU pedagoginen kokous. Lukion avoimet ovet klo 18
- 1.2. KOE 3
- 2.2. KOE 4. Matematiikan preliminäärikoe
- 5.2. KOE 5. 8.lk TET –viikko alkaa. Äidinkielen tekstitaidon preliminäärikoe, palautus pe 9.2. klo 11.00. Osallistumisoikeuden tarkistaminen YO K2018 (ÄI). Ohjausta yhteishakuun (9A) klo 17.30-19
- 6.2. KOE 6. Ohjausta yhteishakuun (9B)

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	7	7	1	8	1
2	6	6	5	4	2
3	3	5	3	3	5
4	2	4	2	6	4
5	1	8		7	8

Muistiinpanoja

- 7.2. LO-tapaaminen klo 9-10 (B223), peruskoulun ylim. koe klo 9-10.15 (B226), LO/RO klo 10-11
YS: 8-ik opettajapalaverit, muilla opettajilla aineryhmäsunnittelua
- 8.2. Ohjausta yhteishakuun (9C)
- 9.2.
- 12.2. YO äidinkieli (suomi ja ruotsi), tekstitaidon koe (paperilla). Ohjausta yhteishakuun (9D)
- 13.2.
- 14.2. YO kuullunymmärtämisen koe: vieras kieli, pitkä ja lyhyt oppimäärä: venäjä (paperilla).
Lukion 3. jaksos arviointi Wilmaan
- 15.2. Abishow klo 9.00 Vanhojen tanssit klo 18 vanhemmille ja 8-luokkalaisille
- 16.2. Vanhojen tanssit klo 13.05. 8-ik koulupäivä päättyy klo 12.50
- 19.2.-23.2 Talviloma (vko 8)
- 26.2. Peruskoulun 3. jaksos arviointi sekä 8-luokkien sanallinen arviointi Wilmaan
- 27.2.
- 28.2. YS: RO/OPO-jaksopalaveri 3 Ilmoittautuminen lukion uusintakuulusteluun.
17ABC vanhempainilta klo 18
- 1.3.
- 2.3.
- 5.3. Ohjattu syventävä harjoittelu alkaa
- 6.3. OHR-tapaaminen klo 9.45 - 11.00. Lukion pedaryhmä klo 9.45-11
- 7.3. Lukion uusintakuulustelu klo 17-20
- 8.3. Osallistumisoikeuden YO K2018 tarkistaminen(muut aineet)
- 9.3.
- 12.3. YO äidinkieli (suomi ja ruotsi), esseekoe (paperilla), suomi/ruotsi toisena kielenä -koe (paperilla)
- 13.3.
- 14.3. YO uskonto, elämänkatsomustieto, yhteiskuntaoppi, kemia (paperilla), maantiede, terveystieto.
7- ja 8-ik luokkakohdaiset vanhempainillat klo 18
- 15.3.
- 16.3. YO vieras kieli, pitkä oppimäärä: englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä (paperilla).
Ilmoitus mahdollisesta hylätystä suorituksesta tai opiskelun huononemisesta pk:n oppilaalle
- 19.3. YO toinen kotimainen kieli, pitkä ja keskipitkä oppimäärä
- 20.3.
- 21.3. YO psykologia, filosofia, historia, fysiikka (paperilla), biologia
- 23.3. YO vieras kieli, lyhyt oppimäärä: englanti, ranska, espanja, saksa, venäjä (paperilla), italia,
portugali, latina, saame (paperilla)
- 26.3. YO matematiikka, pitkä ja lyhyt oppimäärä (paperilla)
- Äidinkielen esseen preliminäärikoe, palautus pe 2.3. klo 11.00
- 28.3. KOE 1. YS: Suunnittelu I klo 13.30-16
- 29.3. KOE 2
- 31.3.-2.4. Pääsiäisloma
- 3.4. KOE 3. OKL-päivät
- 4.4. KOE 4. OKL-päivät
- 5.4. KOE 5. OKL-päivät
- 6.4. KOE 6.

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	7	7	1	8	1
2	6	6	5	4	2
3	3	5	3	3	5
4	2	4	2	6	4
5	1	8		7	8

Muistiinpanoja

- 9.4. LO-tapaaminen klo 9-10 (B223), peruskoulun ylim. koe klo 9-10.15 (B226), LO/RO klo 10-11
- 10.4.
- 11.4.
- 12.4.
- 13.4. Lukion 4. jakson arviointi Wilmaan
- 16.4.
- 17.4.
- 18.4. YS: RO/OPO -jaksopalaveri 4 Ilmoittautuminen lukion uusintakuulusteluun
- 19.4.
- 20.4.
- 23.4. Peruskoulun 4. jakson arviointi Wilmaan
- 24.4. Lukion pedagogisen tuen ryhmä klo 9.45 - 11
- 25.4. YS: Suunnittelu II klo 13.30-16
Lukion uusintakuulustelu klo 17-20
- 26.4.
- 27.4.
- 30.4. Lukion oppimäärä suoritettuna jos valmistuu ylioppilaaksi K2018
- 1.5. Vappu
- 2.4.
- 3.4.
- 4.5. Ohjattu syventävä harjoittelu päättyy.
Ilmoitus mahdollisesta hylätystä suorituksesta tai opiskelun huononemisesta pk:n oppilaalle
- 7.5.
- 8.5. OHR-tapaaminen klo 9.45 - 11.00
- 9.5.
- 10.5. Helatorstai
- 11.5.
- 18.5. 9-lk arviointi Wilmaan. Norssin päivä
- 21.5.
- 22.5.
- 23.5. KOE 1
- 24.5. KOE 2
- 25.5. KOE 3. 7- ja 8-lk arviointi Wilmaan
- 28.5. KOE 4. Peruskoulun käyttäytymisen arviointikokous klo 15.30-16.00
- 29.5. KOE 5
- 30.5. KOE 6
- 31.5. Norssi-Ressu -kamppailupäivä. Lukion 5. jakson arvioinnit Wilmaan klo 11
- 1.6. Kevätjuhlapäivä. Lo –tunti klo 10.30-11.20, pk ruokailu 11.20- 12.00, pk. kevätjuhla klo 12-13, 9-lk valokuvaus klo 13, lukion kevätjuhla klo 10-11, RO-tuokio klo 11-12, lukion ruokailu klo 12. Ylioppilasjuhlaharjoitus klo 15. Ilmoittautuminen uusintakuulusteluun.
- 2.6. Todistukset klo 8.30. Ylioppilasjuhla klo 10
- 4.6. Ilmoittautuminen pk. ehtokuulusteluun kansliaan klo 15 mennessä
- 6.6. Peruskoulun ehtokuulustelu klo 9 (B223). Lukion uusintakuulustelu klo 17-20 (A107)

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	7	7	1	8	1
2	6	6	5	4	2
3	3	5	3	3	5
4	2	4	2	6	4
5	1	8		7	8

Muistiinpanoja

Päivittäinen työaika, peruskoulu

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	8:15 7	8:15 7	8:15 1	8:15 8	8:15 1
	9:30	9:30	9:30	9:30	9:30
					9:35 Päivänavaus
2	9:45 6	9:45 6	9:45 5	9:45 4	9:45 2
	11:00 Ruokailu	11:00 Ruokailu	11:00 Ruokailu	11:00 Ruokailu	11:00 Ruokailu
3	11:35 3	11:35 5	11:35 3	11:35 3	11:35 5
	12:50	12:50	12:50	12:50	12:50
4	13:05 2	13:05 4	13:00 LO-tuokio 13:20 13:30 1	13:05 6	13:05 4
	14:20	14:20		14:20	14:20
5	14:35 1	14:35 8	14:45	14:35 7	14:35 8
	15:50	15:50		15:50	15:50

Päivittäinen työaika, lukio

	Maanantai	Tiistai	Keskiviikko	Torstai	Perjantai
1	8:15 7	8:15 7	8:15 1	8:15 8	8:15 1
	9:30	9:30	9:30	9:30	9:30
					9:35 Päivänavaus
2	9:45 6	9:45 6	9:45 5	9:45 4	9:45 2
	11:00	11:00	11:00	11:00	11:00
3	11:15 3	11:15 5	11:15 3	11:15 3	11:15 5
	12:30 Ruokailu	12:30 Ruokailu	12:30 Ruokailu	12:30 Ruokailu	12:30 Ruokailu
4	13:05 2	13:05 4	13:00 RO-tuokio 13.20 13.30 2	13:05 6	13:05 4
	14:20	14:20		14:20	14:20
5	14:35 1	14:35 8	14:45	14:35 7	14:35 8
	15:50	15:50		15:50	15:50

Muistiinpanoja

Muistiinpanoja

HELSINGIN YLIOPISTO

Käyttäytymistieteellinen tiedekunta

Helsingin normaalilyseo
PL 38 (Ratakatu 6)
00014 Helsingin yliopisto
www.norssi.helsinki.fi